
SERİ

B

CİLT

55

SAYI

2

2005

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ

ORMAN FAKÜLTESİ

DERGİSİ

F.1

GENEL KOLLUK KUVVETLERİNİN ORMANLARIN KORUNMASINDA GÖREV VE YETKİLERİ

Ar. Gör. O. Devrim ELVAN¹⁾

Kısa Özet

Ormanlar gerek ekonomik gerekse biyolojik değeri bakımından, korunmasına ve geliştirilmesine büyük özen gösterilmesi gereken doğal kaynakların başında gelmektedir. 6831 Sayılı Orman Kanunu, ormanların korunmasında "orman memuru" olan herkesi yetkili kılmıştır. Uygulamada ormanları koruma iş ve işlemlerini özel kolluk kuvveti olan orman muhafaza memurları yapmaktadır. Ancak ormanların korunmasında genel kolluk kuvveti olan polis ve jandarmanın da görev yapabilmesine engel yasal bir kısıtlama yoktur.

Anahtar Kelimeler: Orman, Koruma, Orman Muhafaza Memuru, Polis, Jandarma

AUTHORITIES AND DUTIES OF GENERAL SECURITY FORCES FOR PROTECTION OF FORESTS

Abstract

Forests are important natural resources which have economic and biological values. Therefore, they should be protected carefully. According to Turkish Forest Code (No: 6831), all "forest officers" can protect forests. In practice, forest rangers should take necessary measures to protect forests. Also the general security forces, (The Turkish Police and Gendermeria) have been authorized to take necessary protection measures (e.g. to arrest criminals, prohibit the public entrance into the forest) to protect all forest, including both public and private.

Keywords: Forest, Protection, Forest Rangers, Police, Gendermeria

1. GİRİŞ

Dünya üzerinde yer alan üç ana gen merkezinin kesişme noktasında bulunan Türkiye çok zengin bitki ve hayvan çeşitliliğine sahiptir. Bu hayvan ve bitkilerin birlikte bulunarak yaşama ortamı oluşturdukları ormanların korunması, aynı zamanda çeşitliliğinin devaminin sağlanması, üzerinde önemle durulması gereken konulardan birisidir. Gelişmiş ülkelerde korumaya ayrılan bütçenin geliştirmeye ayrılan bütçeden daha fazla olduğu bilinmektedir. Bu bağlamda önce varolanı korumak gerektiği prensibi ile hareket etmek gerekmektedir. Çalışmada ülkemizde

¹⁾ İ.Ü.Orman Fakültesi Ormancılık Hukuku Anabilim Dalı

ormanların korunması için görev yapan yetkili organların mevcut durumları ile birlikte sorumlulukları incelenmiştir. Bu incelemeye başlamadan önce düzenli koruma sistemine geçişin tarihsel süreci kısaca açıklanmaya çalışılmıştır.

2. ORMANLARIN KORUNMASINDA DÜZENLİ KORUMAYA GEÇİŞİN TARİHSEL SÜRECİ

Ormanların korunması ve suçların takibi 1800'lü yılların sonuna doğru ülkemizde ormancılık politikasını bilimsel esaslara dayandırarak oluşturmaya çalışan Fransız uzmanlar tarafından gerçekleştirilmiştir. 1869 Orman Nizamnamesi'nden sonra hızla gelişen ormancılık gerek hukuki gerekse fenni esaslar bakımında ciddi ilerlemeler göstermiştir. Orman Nizamnamesinin ardından 1877 yılında çıkarılan bir talimatname ile ormanların korunmasında Süvari ve Piyade koruyucuları görevlendirilmiştir. Ancak bu görevliler daha çok vergi toplama işleri ile ilgili çalıştıklarından asli görevleri olan ormanların muhafazası hizmetini tam olarak yerine getirememişlerdir (KUTLUK 1.Cilt 1945).

1909 yılında orman bekçiliği müessesesi devreye girmiş ve ormanların korunmasında orman bekçileri de yer almıştır.

Ormanların muhafazasında bilinçli bir sürecin başladığı dönemler 1914 yılı ile başlamış ve aynı yıl Orman Jandarma Birliği kurulmuştur. Bu birlik Ormanların muhafazası için tesis olunmuş askeri bir birliktir. Görev ve sorumlulukları Orman Jandarma Nizamnamesi ile belirlenen birlikler sulh zamanında Ziraat Bakanlığı ile ittifak halinde çalışmışlardır. Nizamnamede, ormanların muhafazası dışında kendilerine başka bir görev ve emir verilemeyeceği hükmü yer almaktadır. Ancak aslen askeri bir birlik olan Orman Jandarma Birlikleri harp zamanında Harbiye Nazareti Ordu Dairesinin emirlerini yerine getirmek ve askeri birliklere katılmakla yükümlü kılınmışlardır (KUTLUK 1.Cilt 1945).

Ormanların korunmasında özel bir birim oluşturulmasının ardından, 1914 yılında Fransız Jandarma Mütahassısı tarafından İstanbul Kağıthane civarında açılan Orman Jandarma Mektebi kurulmuş ve 500 öğrenci alınmıştır. Okulda 10 ay müddetle askeriye ve ormancılık bilgisi verilmiştir. Okulda verilen dersler, ormancılıkla ilgili fenni bilgilerden hukuki bilgilere kadar detaylı bir ders programını kapsamaktadır (KUTLUK 1.Cilt 1945).

Görev ve sorumlulukları nizamname ile belirlenmiş olan orman jandarma müessesesi ile ilgili olarak 1921 yılında Orman Jandarma Kanun taslağı hazırlanmış, taslakta orman jandarma birliklerinin, ormanların korunması ve ormanlar için belirlenen esasları yerine getirmek hususunda düzenlenmiş askeri bir birlik olduğu belirtilmiştir (md.1). Ordunun bir parçası olarak hizmet yapan Orman Jandarma Birlikleri askeriye teşkilatına bağlı olmakla beraber idari ve adli işlerde iktisat (ekonomi) ve adalet bakanlıkları memuru gibi de çalışacakları hüküm altına alınmıştır (Md.4). Kanununun 13. maddesinde Orman Jandarma Birliklerinin Orman Mektebi Alisi'nde açılacak eğitim kurslarında ormancılık bilgisi eğitimi alacakları da yer almıştır.

Taslak kanunlaşmamış ancak "Devlet Ormanlarının Muhafazasında İstihdam Edilmek Üzere Alınacak Efradı Mükellefe" dair talimatnameye kaynak olmuştur.

Bu talimatname ve taslak kanun hükümlerine göre, Orman Jandarma Sınıfı'na alınacakların kabul şartları ise kısaca şöyle sıralanmıştır:

- 19-30 yaşları arasında olmak
- Bedensel özürlü olmamak
- Boy 1.60 cm'den kısa olmamak

- Hiçbir cünha ve cinayet ile mahkum olmamak
- Yüz kızartıcı suç işlememiş olmak

Orman Jandarma Birlikleri daha sonra orman muhafızları ve ardından da orman muhafaza teşkilatı olarak görev yapmışlardır. 1924 yılında, “638 Numaralı Kararnameye Zeylen Tanzim Olunan Orman Muhafızları Hakkında Talimatnamenin Kabulüne Dair Kararname” de Orman Muhafızlarının tüzel kişilikleri ile görev ve sorumlulukları düzenlenmiştir. 23 temmuz 1930 tarihinde Orman Muhafaza Teşkilatı Hakkında Layiha’da bir piyade korucusuna 30.000-40.000 hektar saha düştüğü ve 6 milyon hektar olarak tahmin edilen Türkiye Cumhuriyeti ormanlarının sağlıklı muhafaza edilebilmesi için bir orman jandarmasına 1500 hektar orman sahası düşmesi gerektiği, bunun için de yaklaşık 4000 kişilik orman jandarmasına ihtiyaç olduğu vurgulanmıştır (KUTLUK 2.Cilt 1945).

1931 yılında ormanların korunmasında görev yapan orman bekçilerinin yetiştirilmesi için memleketin muhtelif yerlerinde Orman Bekçi Mektebi açılması kararlaştırılmıştır. Okulun esaslarının düzenlenmesi için “Orman Bekçi Ve Bekçi Başlarının Mekteplerinde Yetiştirilmesine Ve Bunların Vazife Ve Sureti İstihdamlarına Dair Talimatname” hazırlanarak yürürlüğe sokulmuştur. Talimatnamede eğitimin 6 aylık tahsil müddetti olduğu ve her sene 285 öğrenci alınacağı yer almıştır. Okula kabul edilecek öğrencilerde aranan şartlar ise şu şekilde belirlenmiştir:

- 30 yaşını aşmamış olması
- Sağlık probleminin olmaması
- Sabıkasının olmaması,

olarak belirlenmiştir.

Ancak ödenek ve sair sebeplerden dolayı talimatnamenin hükümleri yerine getirilememiştir (KUTLUK 2.Cilt 1945).

1937 yılında yürürlüğe giren ve ilk orman kanunu olma özelliği taşıyan 3116 Sayılı Orman Kanunu’nun 125. maddesinde ve kanunun 133. maddesi gereğince hazırlanan Orman Nizamnamesi’nde, orman suçlarının takibinde orman bekçilerinin görevli oldukları hüküm altına alınmıştır.

1937 yılında yürürlüğe giren Orman Kanunu’nun ardından ormanların korunması için yeni düzenlemeler yapılmış ve bu cihetle 1939 yılında “Orman Koruma Teşkilat Kanunu” hazırlanmıştır.

Ormanların koruma vazifesi bu kanunda gösterilen şekilde askeri kıtalara verilmiştir. Orman Koruma Kıtalarının asıl vazifeleri ormanları korumak olarak hüküm altına alınmıştır (md.3). Bu kıtaların, koruma vazifelerine engel olmamak şartı ile askeri usullere göre teşkil talim ve terbiye edilecekleri (md1) ve ziraat vekaletince 6 aylık mesleki talim ve terbiyeye tabi tutulacakları kanunda belirtilmiştir. Kanunun 2. maddesinde koruma kıtalarının, ziraat vekaletine bağlı Orman Genel Komutanlığı emrinde hizmet verecekleri yer almıştır. Orman Koruma Genel Komutanlığı memleket müdafaası, askeri talim ve terbiye, seferberlik işlerinde doğrudan doğruya Genelkurmay Başkanlığına ve Milli Savunma Bakanlığına bağlı bir kurum olarak çalışmıştır (TALU 1944).

Orman Koruma Kıtalarının görev ve sorumluluklarına ilişkin 21.07.1939 tarihinde, “Orman Koruma Kıtalarının Vazifelerine ve Orman Teşkilatı ile Münasebetlerine Dair Nizamname” de daha sonra yürürlüğe girmiştir.

03.07.1945 tarihinde “Orman Koruma Kuruluşunun Kaldırılmasına ve Bu Kuruluşun Görev ve Yetkilerinin Devlet Orman İşletmelerine Devrine Dair Kanun” ile Orman Koruma Kıtaları kaldırılmıştır. 3116 sayılı Orman Kanunu ve 3167 sayılı Kara Avcılığı Kanunu ormanların ve av hayvanlarının korunması ile orman ve av hayvanlarına ilişkin her türlü suçların soruşturma ve kovuşturulması işlerini, Devlet Orman İşletmeleri’ne bırakmıştır. Bunların görev ve yetkilerinin özel kanunlarında yazılı usul ve şekillere bağlı olacağı belirtilmiştir. Özel kanunlarda yazılı olmayan hallerde bu memurların yalnız ormanlara ve av hayvanlarına ilişkin suçlar için polis görev ve yetkilerine sahip oldukları kanunun ilgili maddesinde hüküm altına alınmıştır (ANONİM 1962).

3. 6831 SAYILI ORMAN KANUNU SONRASI VE ORMAN MEMURU KAVRAMI

Kısaca tarihi gelişimi belirtilen ormanların korunması bugün Orman Genel Müdürlüğü bünyesinde Orman İşletme Müdürlükleri tarafından yapılmaktadır. Ormanların korunması ve muhafazasında Orman Muhafaza Memurları görevlidir. Ancak 6831 sayılı Orman Kanunu 79. ve 82. maddeleri gereğince, suç zaptı tanziminde “orman memuru” olan herkes yetkilidir. Ayrıca talep halinde polis, jandarma, köy muhtar² ve bekçileri orman memurlarına yardıma mecburdurlar (md 79).

Orman suçlarında tutanak tutmak, suç mallarını zapt etmek ve suç işleyenleri yakalamak gibi sorumlulukları olan ve yasa da yazılı “orman memuru” sıfatının kimleri kapsadığı 6831 sayılı Orman Kanunu’nda net olarak ifade edilmemiştir. Bu konuda Yargıtay Ceza Genel Kurulu’nun 1963 yılında verdiği bir kararda³ (SINMAZ/KARATAŞ 1987), Orman Kanunu’nun yazılı hükümlerine karşı gelenler için gerekli işleri yapmak üzere Devlet Orman İşletme Kuruluşlarında görevli olan her memurun yetkili olduğu yorumu yapılmıştır.

Orman suçlarında tutanak tutmak, zapt vs. işleri, 3116 Sayılı Kanun ve 4767 Sayılı Kanun’da da düzenlenmiştir. Buna göre, 3116 Sayılı Kanunda (md 98) bu işlerin “orman bekçileri ve bekçibaşları”nın görevi olduğu belirtilmiştir. 1945 tarihli 4767 Sayılı Kanun⁴ ise, ormanların korunmasına ilişkin her türlü orman suçları hakkında soruşturma ve kovuşturma işlerinin “işletme müdürleriyle bölge şefleri ve bakım memurları” tarafından yapılacağı hükmünü getirmiştir. 1956 yılında yürürlüğe giren 6831 sayılı Orman Kanunu ise diğer kanunlarda yapıldığı gibi bu işleri hangi sıfatdaki memurların yapacağını belirtmeyerek, “orman memurları” olarak genellemiştir.

6831 sayılı Orman Kanunu’nun 79. maddesinin gerekçesi “vazifelerinin icap ve zaruretleri bakımından orman zabıtası vazife ve salahiyetlerini haiz bulunan memurların suç işleyenleri yakalaması, suçta kullanılan nakil vasıtaları ile suç mahsulü malları zabtetmesi ve ihtiyaç olunca Devletin diğer zabıta kuvvetlerinin ve muhafaza vazifesi deruhte etmiş olan muhtarların ve bekçilerin orman memurlarına yardıma mecbur tutulması hususlarını teminen vaz edilmiştir” (SINMAZ/KARATAŞ 1987) şeklindedir. Belirtilen bu kanun gerekçesinin yanı sıra, 6831 Sayılı Kanun’un 79 ve 82. maddelerinin görüşülmesine ilişkin meclis tutanakları (ANONİM 1958)⁵ incelendiğinde, gerek hükümet adına görüş bildiren milletvekili, gerekse söz alan

² 6831 sayılı yasanın 81. maddesi gereğince çıkarılan “Ormanların Korunmasında Köy Muhtarı ve İhtiyar Meclisinin Orman Genel Müdürlüğü ile Yapacakları İşbirliğine ve Görecekları Vazifelere dair Yönetmelik” hükümlerine göre 79. madde de sözü edilen muhtarlar orman içinde ve civarında bulunan köylerin muhtarları ve ihtiyar meclisi üyeleridir. Bunlar ancak kendi köyleri hudutları içinde işlenen orman suçlarında işbirliği yapmakla vazifelidir (ARAS 2002).

³ YCGK 3.6.1963 T.3.64E.63K (Sınmaz/ Karataş 1987)

⁴ 3.7.1945 tarihli 4767 Sayılı Orman Koruma Kuruluşunun Kaldırılmasına ve Bu Kuruluşun Görev ve Yetkilerinin Devlet Orman İşletmelerine Devrine Dair Kanun, md 1.

⁵ 6831 sayılı Orman Kanunu Hususi Nüshası, 1958, syf 422-448,

milletvekillerinin "orman memuru" kavramını orman muhafaza memuru ve bakım memuru olarak yorumladıkları anlaşılmaktadır.

Meclis tutanaklarından ve kanun gerekçesinden de anlaşılacağı üzere ormanların korunmasında kovuşturma ve soruşturma iş ve işlemleri gerekli bilgiyi haiz ve konunun eğitimini almış görevlilerce yapılmalıdır. Ancak 6831 Sayılı Kanun'da yazılı "orman memurları", Yargıtay ve doktrinde orman idaresinde görevli tüm memurlar olarak yorumlanmıştır.

Orman idarelerinde görevli memurlara ilişkin bir hüküm de Kanunun 77. maddesinde mevcuttur. 77. madde gereğince, orman teşkilatında her sınıf, derece ve vazifede çalışan memurlardan Orman Genel Müdürlüğü'nce uygun görülecek olanlara Bakanlar Kurulu'nun onayı ile silah verileceği hükme bağlanmıştır. 1998 yılında, Bakanlar Kurulu⁶, Orman Bakanlığı ve Orman Genel Müdürlüğü merkez ve taşra teşkilatında görevli memurlardan kimlere silah verileceğini belirlemiştir.

Buna göre silah verilecek memurlar şöyledir;

- 1) Orman yüksek mühendisi
- 2) Orman mühendisi
- 3) Müfettiş
- 4) Müfettiş yardımcısı
- 5) Avukat
- 6) Orman teknikeri
- 7) Uçak ve helikopter pilotu ve makinisti
- 8) Sayman
- 9) Hesap kontrolörü
- 10) Mutemet
- 11) Veznedar
- 12) Telsiz ve telefonda görevli mühendis
- 13) Teknisyen
- 14) Operatör
- 15) Orman muhafaza memuru
- 16) Depo memuru
- 17) Depo ve ağaçlandırma sahaları ve bina bekçisi
- 18) Koruma ve kontrol işlerinde çalıştırılan şoförler
- 19) Role merkezleri ve yangın gözetleme kule ve kulübelerinin görevli personeli

Yukarıda yazılı değişik kademe ve vazifede görevli memurlar orman idarelerinde çalışan memurların bir kısmını oluşturmaktadır ve hepsi "orman memuru" sıfatını taşımaktadır. Belirtilen memurlar, ilgili Yargıtay kararına ve aynı zamanda doktrindeki ağırlıklı görüşe göre "orman memuru" sıfatı ile kovuşturma ve soruşturma işlerini yürütebileceklerdir. Bu durum ormancılık

⁶ 22.10.1998 gün ve 11925 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı

koruma anlayışımıza ve 6831 sayılı Orman Kanunu'nun ruhuna aykırıdır. Çünkü olayın teknik ve hukuki yönleri düşünüldüğünde, ormancılık eğitimi almamış kişilerin kovuşturma ve soruşturma işlerini yürütmeleri vatandaşın mağdur olmasına ve aynı zamanda bu işlerin usulüne göre yapılamayacak olmasından dolayı mahkemelerin iş yükünün artmasına neden olmaktadır.

Sonuç olarak 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 79, 80 ve 82. maddelerinde sözü edilen "orman memurları" ormanları koruma işini yürüten memurlardır. Bu memurlar, **orman işletmelerinde görevli, orman mühendisi sıfatını taşıyan her memur, orman teknikerleri, orman muhafaza memurları ve depo memurlarıdır.**

4. ORMAN MUHAFAZA MEMURLARI

Kanunen ormanların korunmasında "orman memuru" sıfatını taşıyan her memurun görevli olmasına rağmen bu işi fiilen orman muhafaza memurları yapmaktadır. Ormanların korunmasında özel kolluk kuvveti olarak hizmet veren orman muhafaza memurlarının görev ve çalışma esaslarını düzenleyen ve son olarak 06.03.1996 tarihinde yeniden düzenlenen "Orman Muhafaza Memurları Görev ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelik" hükümlerine göre muhafaza memurlarının görev ve sorumlulukları şu şekildedir:

- Ormanların ve orman ürünlerinin muhafaza ve bakımlarını temin etmek.
- Orman içi ve orman dışı ağaçlandırma sahaları, Milli Parklar, Tabiat Parkları ve ormancılıkla ilgili her türlü çalışma sahasını korumak.
- Av hayvanları, akarsu ve balıkları korumak, avcılık ve balıkçılığa ilişkin işleri yürütmek.
- Ormanların işletilmesi ile ilgili olarak gerekli işleri yürütmek.
- Orman zararlıları ile mücadele işlerinde verilen görevleri yerine getirmek.
- İdareye ait her türlü yapı ve tesisleri korumak.
- Kendilerine verilen silahların muhafaza ve bakımından sorumlu olmak.
- Orman, av ve yaban hayatına ilişkin suçlar ile ilgili arama, soruşturma ve kovuşturma işlerini yürütmek.
- Vazife gören yangın gözetleme ve söndürme işçilerini takip etmek.
- Av koruma, üretme ve avcılıkla ilgili üretim ve işlemleri takip etmek.

Görüldüğü üzere Orman Muhafaza Memurlarının geniş çalışma sahası ve aynı zamanda ağır sorumlulukları vardır. Korumada görevli muhafaza memurları örnek olarak incelenecek olursa, orman muhafaza memurlarının aynı zamanda oldukça teferruatlı evrak ve defter taşımak zorunda oldukları aşağıda yazılı tutanak, kayıt ve defterlere ilişkin listeden anlaşılmaktadır.

Korumada görevli Orman Muhafaza Memurları tarafından tutulacak defter, kayıt ve dosya işleri;

- Basılı suç tutanağı ve yedieimin senetleri, teslim tesellüm tutanağı
- Zimmet defteri
- Günlük vukuat defteri

- Açma ve yerleşme, işgal ve faydalanma kayıt defteri
- Sorumluluk sahası haritası
- Zayi edilen veya sahtesinin yapılmasından dolayı kullanılmaktan kaldırılan damga ve nakliye tezkereleeri ile zayi edilen tabancaların kaydına mahsus defter
- Silah muayene defteri
- Direktif ve emir defteri
- Not defteri
- Amirleri tarafından verilecek diğer defter, kayıt ve dosyalar (ANONİM 1996).

Yukarda yazılı suç saptama tutanakları, Orman Muhafaza Memurlarının hazırlamış oldukları ve mahkemelerde davaların karara bağlanmasında önemli unsurlardan birini oluşturan evraklardandır.

6831 sayılı Orman Kanunu'nun 82. maddesi ile düzenlenen ve kanunun hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında düzenlenecek "zabıt varakasına" suç saptama tutanağı denir. Suç saptama tutanakları orman suçları ile ilgili yapılacak kovuşturmanın dayanağını oluşturmaktadır. Suç saptama tutanakları matbu kağıt üzerinde düzenlenebildiği gibi, boş bir kağıda da düzenlenebilir. 82. maddenin 4. fıkrasında öngörüldüğü üzere suç saptama tutanakları aksi ispatlanıncaya kadar geçerli olan resmi evraklardır (DEMİRALP 1998).

Orman memurları bu yasaya aykırı eylemde bulunanların hüviyetlerini, ikametgahlarını, ifadelerini ve bunlara yüklenen orman suçlarının mahiyetini saptayarak imzaladıkları tutanağı, sanık ve varsa hazır bulunan iki kişiye de imzalatırmalıdır (82/1). Ancak olay sırasında suç saptama tutanağının sadece bir Orman Muhafaza Memuru tarafından usulüne uygun bir tarzda düzenlenip imzalanması durumunda dahi, söz konusu tutanak geçerli bir tutanaktır. Tek imzalı tutanaklarda sanığın ve 3. şahısların tutanağı imzalamadıklarını gösterir "imzadan kaçınıldığı" hususu imza yerine yazılmalıdır (DEMİRALP 1998).

6831 sayılı yasanın 82. ve 06.03.1996 tarihli Orman Muhafaza Memurları Görev ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmeliğin 42. maddesinde suç zaptında olması gereken hususlar belirtilmiştir.

Suç saptama tutanakları ile ilgili olarak özellikle tekrar vurgulanması gereken bir husus, suç saptama tutanaklarının aksi kanıtlanıncaya kadar geçerli resmi evrak olduğudur. Bu konuyla ilgili Yargıtay'ın bir kararının örnek olarak gösterilmesi uygun görülmüştür.

"6831 Sayılı Yasanın 82'nci maddesi, uyarınca düzenlenen suç tutanakları aksi kanıtlanıncaya kadar geçerlidir. Bu belgenin aksi her türlü kanıtla kanıtlanabilirse de, soyut inkar yeterli değildir"⁷ (UYGUN 1997).

Orman Muhafaza Memurları, 14 bölüm ve 47 maddeden oluşan görev ve sorumlulukları belirlenen yönetmelikteki görevleri ve yukarıda sayılan görevleri eksiksiz yerine getirebilmeleri için tabii oldukları yönetmelik ve ormancılık fenni bilgilerin dışında; Orman Kanunu, Kara Avcılığı Kanunu, Çevre Kanunu, Milli Parklar Kanunu, Su Ürünleri Kanunu, Orman Kadastro Kanunu, Ateşli Silahlar Kanunu, TCK'nın ilgili hükümleri, Orman Döner Sermaye Yönetmeliği, Merkez Av Komisyonu Kararları, Orman, Çevre ve Yaban Hayatı ile ilgili uluslar arası sözleşmeler hakkında bilgi sahibi olmaları gerekmektedir.

⁷ Yargıtay 3. Ceza Dairesi 28.02.1994-3-43-69

İş yükü çok olan Orman Muhafaza Memurları 1993 yılına kadar; Orman Muhafaza Memurluğu Eğitim Merkezi Müdürlüğü tarafından görev öncesi eğitime tabi tutulmaktaydılar⁸. Bu okulların kapatılmasından sonra Kamu Personeli Sınavı ile alınan memurlar için Orman Bölge Müdürlüklerinde 15 günlük kısa bir eğitim verilmektedir.

4.1 Orman Muhafaza Memurlarının Görev Nitelikleri

Orman Muhafaza Memurlarının yaptığı görevler, hem adli hem de idaridir. Adli ve idari görevlerin tanımı ise şöyledir;

İdari görev; suçun işlenmemesi için alınan tedbirleri, yapılan işlemleri içerir. Burada suç teşkil eden eylemin icrasına henüz başlanmamıştır.

Adli görev; Suçlunun yakalanması, suç delillerinin toplanması gibi suç işlendikten sonra yapılan görevleri içerir (AYGEN 2000).

Orman Muhafaza Memurunun orman suçlarının işlenmesinin önlenmesi amacıyla görev mahallerinde dolaşmaları, atelye, vesair gibi işyerlerini denetlemeleri idari bir görev olmakla beraber; suçluyu tespit etmek, suç ve suçlular hakkında tutanak düzenlemek, suç delilleri kaçak emval, cürüm aletleri ve suç vasıtaları hakkında işlemler yapması, bu suçları idareye haber vermesi yapmak zorunda bulunduğu adli görevlerdendir (KIZILAY 1973).

Görevlerin adli ve idari görev olarak ayrılmasının önemi; adli görevlilerin işledikleri suçlar için Memurin Muhakematı Kanunu hükümleri uygulanmamasından kaynaklanmaktadır. Bunun anlamı Mahalli Cumhuriyet Savcılığının memur hakkında resen tahkikat ile gerektiğinde dava ikame edeceğidir.

Orman Muhafaza Memurları, Köy Muhtarları, İhtiyar Kurulu Üyeleri hakkında orman suçlarının takibinde, suçla ilgili olarak yapmak zorunda oldukları adli görevlerini yapmadıkları görüldüğünde haklarında Memurin Muhakematı Kanunu hükümleri uygulanmamaktadır.

Bu konuyla ilgili birkaç Yargıtay kararı örnek olarak verilecek olursa;

“Orman Muhafaza Memurlarının görevi adli nitelikte olduğundan, işlemiş oldukları suçlardan ötür Memurin Muhakematı Kanununa tabi değildirlir⁹.

“6831 Sayılı Yasa'nın 79 ve devamı maddeleri gereğince Orman Muhafaza Memurları, özel kolluk görevlerini yerine getirdikleri sırada işledikleri suçlardan dolayı genel hükümlere, idari görevleri sırasında işledikleri suçlardan dolayı ise Memurin Muhakematı Hakkındaki Kanun hükümlerine tabidirlir¹⁰.

⁸ 1993 yılında kapatılan Orman Muhafaza Memurları Okulu 1 yıllık eğitim vermekteydi ve dersler haftada 2 saat olarak belirlenmişti. Verilen dersler şunlardır;

Üretim Ve Faydalanma Bilgisi, Orman Ve İş Hukuku Bilgisi, Orman Koruma Ve Yangınla Mücadele Bilgisi, Orman Kadastro Bilgisi, Orman Ağaçlarını Tanıma Ve Yetiştirme Bilgisi, Tohum Tanıma Ve Yetiştirme Bilgisi, Doğal Kaynakları Koruma Ve Çevre Sorunları, Mekanizasyon Ve Ağaçlandırma Bilgisi, Erozyon Kontrolü Ve Mera Islahı, Orman Halk İlişkileri, Beden Eğitimi, Cumhuriyet Tarihi, Matematik, Türkçe, Din Kültürü Ve Ahlak Bilgisi (Araç Orman Muhafaza Memurluğu Eğitim Merkezi Müdürlüğü 1992-1993 Eğitim Öğretim Yılı Öğretmenler Kurulu Kararı, 1992).

⁹ YCGK, 24.10.1996 T., E. 4/65, K. 1/64 (KABAN ve ark. 2001)

¹⁰ YCGK, 31.10.1995, 1995/286-316 E, K (DEMİRALP 1998)

4.2 Orman Memurları ve Silah Kullanma Yetkisi

Orman memurları, polis ve jandarmanın yaptığı görev paralelinde hizmet yaptıkları halde, kendilerine onlara tanınan ölçüde bir silah kullanma yetkisi tanınmamıştır (MESTAV 2001). Çünkü Orman kanununun 78. maddesi orman memurlarının silah kullanma yetkilerini TCK'nun 49.¹¹ maddesi gereğince kısıtlamıştır.

TCK'nın 49. maddesi vazifeli olsun olmasın, nefis müdafaası mevzuunda bütün vatandaşlar için geçerli olan bir maddedir. Fakat devlet zabıtasının gördükleri vazifelerin önemi ve gerekleri dikkate alınırsa Ceza Kanununun 49. maddesinden ayrı olarak bazı özel durumların kabulü gerekir. Bu itibarla, Polis Vazife Ve Salahiyet Kanununda, gerek Jandarma Nizamnamesinde, gerekse Kaçakçılığın Men'i Ve Takibi Hakkındaki Kanunun takibi ile yetkili memurlara tanınan yetki, orman memurlarına tanınmamıştır. Örneğin kaçakçılığın men'i ve takibi ile görevli bir memurun "dur" emrine karşı muhalefet eden faile silah kullanma hakkı tanınmışken; orman memurları için bu yönde bir hak yoktur (md 78). Orman memurlarının geceli gündüzlü vazife gördükleri ve kendilerine teslim edilen ormanların önemi dikkate alınırsa, Ceza Kanununun 49. maddesiyle bütün vatandaşlara tanınan yetkilerden ayrı olarak vazifelerinin özellik ve gereklerine uygun bazı yetkilerin tanınması, sorumluluklarına bırakılan işlerin görülebilmesi için gereklilik arz etmektedir (AYGEN 2000).

Türk Ceza Kanunu ile tanınan yasal savunma hakkı kişinin kendi mal ve can güvenliğini korumak üzerine kurulu bir hükümdür. Bu sebeple kişi kendi can ve mal güvenliğini tehlikeye düşürecek durumların oluşmaması durumunda meşru müdafaa hakkını kullanmamaktadır. Orman memurları ormanları korumakla görevli devlet memurlarıdır, vazifeleri gereği taşıdıkları silahlar ormanların korunmasında karşı taraf için caydırıcı bir unsur olarak düşünülmelidir. Ormanlardan usulsüz faydalananların amacının orman memurlarına zarar vermek olmadığı, asıl amaçlarının ormanlardan usulsüz yararlanmak olduğu açıktır. Orman memurları sadece kendi hayatlarının tehlikeye girmesi durumunda kullanabilecekleri silahlarını ormanları korumak amacı ile kullanamayacaklarını bilmeleri sebebiyle özellikle organize suçlarda müdahale edememe durumunda kalmaktadırlar. Bu nedenle orman memurlarının suç mahallinde eyleme müdahale etmeleri tamamen kendi inisiyatiflerindedir ve görmezden gelme ihtimalleri de yüksektir.

5. GENEL KOLLUK KUVVETLERİ VE ÖZEL KOLLUK KUVVETLERİNİN YETKİ DURUMLARI

Kolluk, geniş kapsamlı bir kavramdır. Kolluk bir yandan, kamu düzenini sağlayan, koruyan, yada bozulduğunda eski durumuna getiren idari etkinlikler, diğer yandan da bu tür etkinlikleri yürüten görevliler anlamında kullanılır. İdari ve adli kolluk şeklinde ikiye ayrılmaktadır.

İdari kolluk: Kamu düzeninin korunmasına yönelik kolluk faaliyetleridir. İdari kolluğun sağlamaya ve korumaya çalıştığı kamu düzeni 4 unsur içermektedir.

-
- ¹¹ Madde 49 - 1 - Kanunun bir hükmünü veya yetkili bir merciden verilen ve yerine getirilmesi gereken görevin gereği olan bir emrin yerine getirilmemesi
  - 2 - Gerek kendisinin gerek başkasının nefisine veya ırzına vukubulan haksız bir taarruzun derhal önlenmesi gereken mecburiyet hali ile (meşru müdafaa)
  - 3 - Gerek nefisini ve gerekse başkasını, meydana gelmesine bilerek sebep olmadığı ve başka türlü yok edilmesi imkanı bulunmayan ağır ve muhakkak bir tehlikeden korumak mecburiyetinin bulunduğu hallerde, işlenen fiillerden dolayı faile ceza verilemez.
Bir numaralı bentte gösterilen halde merciinden sadır olan emir hilafı kanun olduğu takdirde neticesinden hasıl olan cürme müterettip ceza emri verenamire hükmolunur (MALKOÇ/GÜLER 1994)

- Güvenlik
- Esenlik
- Sağlık
- Genel Ahlakın Korunması

Bu unsurlar ışığında idari kolluk “önleyici kolluk”, “suç öncesi kolluk” olarak da isimlendirilmektedir.

Adli Kolluk: Suç işlenmesi halinde suçun ortaya çıkarılması, suçluların ve suç delillerinin bulunarak adli makamlara teslim edilmesine yönelik faaliyetlerdir. Başka bir anlatımla “işlenmiş bir suçun takibine, delillerin elde edilmesine, failerin kovuşturulmasına, yakalanmasına yönelik çalışmalar”dır. Kısaca “suç kolluğu da” denilir.

Adli ve idari kolluk arasında personel açısından bir ayırım yapılmadığı gibi, faaliyetleri açısından da örtüşmeler olması yasal düzenlemelerin doğal bir sonucudur. Örneğin 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununa tabi polis memurları, 2803 sayılı Jandarma Teşkilat Görev Ve Yetkileri Kanunu’na tabi jandarma teşkilatı, dayanağını 3800 Sayılı Kanun, 6831 Sayılı Kanun, 2873 Sayılı Kanun ve 3167 Sayılı Kanun’un oluşturduğu Orman Muhafaza Memurları Görev ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelikte, görev ve sorumlulukları belirtilen Orman Muhafaza Memurları hem idari hem de adli kolluk kuvvetleridir (GÖZÜBÜYÜK 1998).

İdari kolluk: Genel İdari Kolluk ve Özel İdari Kolluk olarak ikiye ayrılmaktadır¹².

Genel İdari Kolluk; Kamu düzeninin sağlanmasını amaçlar diğer kanun ve nizamların verdiği görevleri yerine getiren ve silahlı kuvvet olan Jandarma ve Polisi ifade eder¹³.

Özel İdari Kolluk; Devlet ve yetkili diğer kamu tüzel kişilerince, özel kanunlar çerçevesinde kurulup, teşkilatlandırılan; kendi hizmet alanında güvenliği sağlamak amacı taşıyan ve kendi kanunlarına göre silah taşıma ve kullanma yetkisine sahip; jandarma ve polis dışındaki (gümrük, orman, belediye zabıtası, köy korucusu vb.) kolluk kuvvetleridir.

5.1 Genel İdari Kolluk Türleri ve Görevleri;

Genel İdari kolluk polis ve jandarmanın görev ve sorumlulukları ilgili kanunlarında aşağıdaki gibi yapılmıştır.

Polis; 2559 sayılı Polis Vazife Ve Salahiyet Kanunu, 3201 sayılı Emniyet Teşkilat Kanunu ve bu kanunlara dayanılarak yürürlüğe konan nizamnameler çerçevesinde görev ve sorumlulukları belirlenmiş olan genel kolluktur. Polis kamunun düzenini huzurunu, halkın ırz, can ve malını korumakla görevlidir¹⁴. Hem idari hem adli kolluk hizmeti yapar. Polis teşkilatı

¹² Emniyet Teşkilatı Kanunu madde 3 - (Değişik: 3452 - 15.06.1938) Zabıta teşkilatı: Umumi ve hususi olmak üzere iki kısma ayrılır (PINAR 2001).

Umumi zabıta: Silahlı bir kuvvet olan (polis) ve (jandarma) dir.

Hususî zabıta: Umumi zabıta haricinde kalan ve mahsus kanunlarına göre teşekkül edip muayyen vazifeleri gören zabıta kuvvetleridir.

Jandarma ve hususî zabıta teşkilatı kendi kanunlarına ve emniyet teşkilatı bu kanun hükümlerine tabidir. Jandarma ve hususî zabıta ile emniyet teşkilatının merkezde ve vilâyetlerde yekdiğerile irtibat, muharebe ve çalışma tarzları nizamname ile tesbit edilir.

¹³ Jandarma Teşkilatı Görev ve Yetkileri Yönetmeliği md.3/6 (POLATCAN 2001)

¹⁴ 2559 Polis Vazife Ve Salahiyet Kanunu md 1

bulunmayan yerlerde il, ilçe ve bucak jandarma komutanları ile jandarma karakol komutanları bu kanunda yazılı vazifeleri yapar ve yetkileri kullanırlar (PINAR 2001).

Jandarma; Görev ve sorumlulukları 2803 Jandarma Teşkilat, Görev Ve Yetkileri Kanunu ve ilgili nizamnamelerde belirlenmiştir. Türkiye Cumhuriyeti Jandarması, emniyet ve asayiş ile kamu düzeninin korunmasını sağlayan ve diğer kanun ve nizamların verdiği görevleri yerine getiren silahlı, askeri bir güvenlik ve kolluk kuvvetidir¹⁵. Jandarmanın idari ve adli kolluk görevlerinin yanısıra askeri kolluk görevi de bulunmaktadır (POLATCAN 2001).

5.2 Jandarma ve Polisin Vazife Sahaları

Belediye sınırları içerisinde kalan sahalarda polis, haricinde kalan sahalarda ise jandarmanın vazife sahalarını teşkil eder. Ancak belediye sınırları içerisinde kalan fakat mesken bulunmayan ve polis karakollarına çok uzak kalan Jandarma bölgesine bitişik kısımlarda Jandarmanın görev alanı içerisine girmektedir. Polis ve Jandarma asayiş hizmetlerini kusursuz yapmak için tek bir teşkilat gibi çalışmakla yükümlüdürler¹⁶.

5.3 Genel Kolluk-Özel Kolluk İlişkisi

Özel Kanunlar çerçevesinde kurulan ve teşkilatlandırılan özel kolluk görevlileri kendi hizmet alanları dışına çıkamamaktadırlar. Ancak Genel Kolluk Kuvvetlerinin görev sahaları daha geniştir. Yasalar çerçevesinde genel kolluk hizmetleri özel kolluk hizmetlerini de kapsamaktadırlar.

Polis görevli bulunduğu mülki sınırlar içinde, hizmet branşı yeri ve zamanına bakılmaksızın, bir suçla karşılaştığı zaman suça el koymak, önlemek, sanık ve suç delillerini tespit, muhafaza ve yetkili zabıtaya teslim etmekle görevli ve yetkilidir¹⁷ (PINAR 2001).

Polisin görev sahası dışında kalan sahalarda iç güvenliği sağlamak amacıyla görev yapan ve aynı zamanda İçişleri Bakanlığının da tasarrufunda bulunan Jandarma birliklerinin görev ve sorumlulukları 2803 sayılı Jandarma Teşkilatı Görev ve Yetkileri Kanunu'nun yanısıra, Jandarma Teşkilatı Görev Ve Yetkileri Yönetmeliğinde ayrıntılı olarak hüküm altına alınmıştır. Jandarmanın, özel kolluğun sorumluluk alanına giren sahalarda, özel kolluğun yokluğunda yasaların suç saydığı eylemlerle karşılaşması durumunda olaya el koyması mümkündür (Jandarma Teşkilatı Görev Ve Yetkileri Yönetmeliği md. 20/c)¹⁸. Jandarmanın özel kolluk ve güvenlik teşkilatlarının görev sahasına giren konularda yetki ve görevleri yönetmelikte ayrı bir başlık altına alınmıştır. Yönetmeliğin 64 ve 94. maddeleri gereğince; bu gibi kolluk ve güvenlik teşkilatlarının amir ve memurlarının bulunmadığı durumlarda; Jandarma, kendi görev ve sorumluluk alanı içinde olmak kaydıyla, bunlara ait yetkileri kullanır ve görevleri yürütür, yapılan işlem ve soruşturmalar

¹⁵ 2803 Jandarma Teşkilat, Görev Ve Yetkileri Kanunu md 3

¹⁶ 2803 Jandarma Teşkilat, Görev Ve Yetkileri Kanunu md10.,¹⁶ Emniyet Ve Asayiş İşlerinde İl, İlçe Ve Bucaklardaki Jandarma Ve Emniyet Ödevlerinin Yapılması Ve Yetkilerinin Kullanılması Suretini Ve Aralarındaki Münasebetleri Gösterir Yönetmelik md.3/f ¹⁶, Md. 8/b¹⁶.

¹⁷ 2559 Polis Vazife Ve Selahiyet Kanunu Ek Madde 4

¹⁸ Md20/ c. Özel kolluk kuruluşlarının sorumluluk alanına giren konularda, bu kuruluş ve kuvvetlerin yokluğundan ötürü meydana gelen ihlal ya da suçlar nedeniyle, Jandarmanın görevlendirilmesi ya da kendiliğinden, olaya el koyması mümkündür. Bu gibi durumlarda, Jandarmanın görev yaptığı o yer, Jandarmanın görev alanı sayılır.

sonucu ele geçen bilgi ve belgeleri özel kolluk ve güvenlik teşkilatına verir¹⁹. Özel kolluk ve güvenlik teşkilatlarına bağlı amir ve memurlar, Jandarmanın görev sahasına giren olayla karşılaştıklarında, kanun ve nizamlarda başka hüküm yoksa olaya el koyabilir ve eylemcileri suç aletleri ve delillerle birlikte Jandarmaya teslim edebilir²⁰.

Genel kolluk kuvvetlerinin ormanlarda meydana gelen usulsüz eylemlere karşı müdahale edemeyeceğine dair bir hüküm orman mevzuatı ve ilgili diğer mevzuatta bulunmamaktadır. Aksine genel kolluk kuvvetlerinin bu tür durumlarda müdahale etmesi yönünde kendi özel mevzuatında birçok hüküm bulunmaktadır. Günümüzde ormanların yerleşim yerlerine bitişik hale geldiği, özellikle bu bölgelerde yakma, işgal ve faydalanma suçlarının arttığı göz önüne alındığında genel kolluk kuvvetlerinin usulsüz eylemlere müdahale etmeleri kaçınılmaz hale gelmektedir.

Sayıcı ve ekipmanca yetersiz kalan orman muhafaza memurlarının geniş görev sahaları içinde her yere müdahale edebilme imkanları bulunmamaktadır. Bu nedenle suç sayılan eylem icra aşamasında tespit edilememekte, ancak eylemin sonuçlanmasının ardından tespit edilmekte ve hukuki işlem başlatılmaktadır. Hukuki işlemin başlatılması aşamasında suç zaten gerçekleşmiş, onlarca yılda oluşan orman varlığı zarar görmüş ve telafisi imkansız durumlar meydana gelmiş olmaktadır. Ormanların zarar görmemesi için genel ve özel kolluk kuvvetleri suçun icrası sırasında müdahale etmeli ve caydırıcı bir rol üstlenmelidir.

Orman ve Milli Parklarda²¹ koruma ve suçların takibi işleri 6831 sayılı Orman Kanunu hükümlerine istinaden yapılmaktadır. Ancak 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu suçların takibi ve koruma işlerini "Av Koruma Memurları ve Saha Bekçilerine"²² bırakmıştır. Av Koruma Memurları, Çevre ve Orman Bakanlığı ile Orman Genel Müdürlüğü'nde çalışan her derece ve sınıftaki memurlardan, Saha Bekçileri ise koruma alanları ile avlamlarda görevlendirilen memur ve işçilerdir.

Suçların takibi ile görevli olan av koruma memurları ve saha bekçileri 4915 Sayılı Kanunda belirtilen yasaklara aykırı hareket edenleri avlanmadan men etmeye, haklarında suç

¹⁹ Md; 64 - Devlet ve diğer kamu tüzel kişilerine ya da özel kanunları gereğince, özel hukuk tüzel kişileri ile gerçek kişilere ait olmak üzere belirli bir hizmet ya da belirli bir kuruluşun güvenliği için, özel kolluk teşkilatı ya da özel güvenlik teşkilatı ancak kanunla kurulabilir.

Bu gibi kolluk ve güvenlik teşkilatlarının amir ve memurlarının bulunmadığı durumlarda; Jandarma, kendi görev ve sorumluluk alanı içinde olmak kaydıyla, bunlara ait yetkileri kullanır ve görevleri yürütür. Bu konuda; kanun, tüzük, hükümet emirlerine ve kamu düzenine aykırı hareketlerin önlenmesi ve işlenmiş olan bir suçta Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ile diğer kanunlarda öngörülen acele tedbirlerin alınması Jandarmanın görevidir. Kanun ve nizamlarda ayrı bir hüküm bulunmadıkça; yapılan işlem ve soruşturmaları sonuçlandırmak üzere, bütün belge ve bilgiler özel kolluk ve güvenlik teşkilatına devredilir.

Md 94 - Jandarma, özel kolluğun alanına giren suçlara el koyduğunda suçun sanıklarını, düzenlenen tutanakları ve diğer belgeleri,

a. Özel kolluk teşkilatı varsa, ilgili teşkilat yetkililerine,

b. Özel kolluk teşkilatı yok ya da o bölgede konuşlandırılmamışsa ilgili Cumhuriyet Savcılığına teslim eder.

²⁰ Jandarma Teşkilatı Görev Ve Yetkileri Yönetmeliği Md 84/a.

²¹ Sayılı Milli Parklar Kanunu Madde 16 - Bu Kanun kapsamına giren alanlarda; koruma hizmetleri ve suçların takibi 6831 sayılı Orman Kanununun beşinci fasıl dördüncü bölümünde yer alan suçların takibi ile ilgili hükümlere istinaden, orman muhafaza memurlarınca sağlanır.

²² 4915 sayılı Karar Avcılığı Kanunu md 2/31; Av koruma memurları: Bu Kanun kapsamındaki suçların takibi, av ve yaban hayatı yaşama ortamlarının ve avcılarının kontrolü, av ve yaban hayvanlarının bakımı, korunması, geliştirilmesi, gözlenmesi ve sayımı ile bu konularda gerekli tespitleri yapmak üzere eğitilen ve görevlendirilen, Çevre ve Orman Bakanlığı ve Orman Genel Müdürlüğü'nde her sınıf, derece ve vazifede çalışan memurları, md2/32; Saha bekçisi: Yaban hayatı koruma ve geliştirme sahaları ile avlamlarda koruma görevi verilen memur ve işçi statüsünde çalışan personeli, ifade eder.

zaptı düzenlemeye ve silah, alet ve ekipmanlar ile canlı, cansız av hayvanlarını, av hayvanlarının bızatıhi avında kullanılan suç vasıtalarını kime ait olursa olsun zapt etmeye ve bu amaçla yakalamaya görevli ve yetkilidir. Görevli memurların bulunmadığı yerlerde, kır ve köy bekçileri ile köy muhtarları da aynı yetkiyi haizdir. Yukarıda sayılan görevlilerce düzenlenen tutanaklar aksi sabit oluncaya kadar geçerlidir. Zapt edilen suç aleti silahlar en yakın orman idaresine teslim edilir. Bu silahlar soruşturma evrakı ile birlikte mahalli Cumhuriyet savcılığına intikal ettirilir²³.

4915 Sayılı Kanununun 20. maddesinde, avcılığın kontrolü, av hayvanlarının korunması, av suçlarının takibi işlerinin Bakanlık ve Orman Genel Müdürlüğü tarafından yapılacağını ayrıca 2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu ile 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun hükümlerinin saklı olduğu belirterek gerektiğinde polis ve jandarmanın 4915 Sayılı Kanunda belirtilen suçlara müdahale edebileceği belirtilmiştir. Görüldüğü üzere Kara Avcılığı Kanunu'nda Orman Kanununun aksine bu konuya açıklık getirilmiştir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Genel kolluk kuvvetlerinin yetki ve sorumluluklarından da anlaşılabilceği üzere, ormanların korunmasında talep vukuu bulmadan, genel kolluk kuvvetlerinin orman suçlarının takibini yapabilmeleri mümkündür. Vatandaşların, ormanlara karşı girişilen yasa dışı eylemler görmeleri durumunda, olayı genel kolluk kuvvetlerine intikal ettirmeleri ve harekete geçirmelerine yasal engel bulunmamaktadır. Ayrıca 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu'nda yazılı, (md20) polis ve jandarmaya ilişkin özel kanun hükümlerinin saklı olduğuna dair, benzer bir hükmün 6831 Sayılı Kanuna eklenmesi de konuya açıklık getirebilir.

Genel kolluk kuvvetlerinin tabi oldukları yasal düzenlemeler sayesinde silah kullanma yetkileri daha geniştir ve bu hakları suçların kovuşturulması esnasında caydırıcı bir nitelik arz etmektedir. Ancak ormanlarımız yeterli eğitimden geçmiş, orman teşkilatına bağlı, aynı zamanda genel idari kolluk kuvvetlerine tanınan silah kullanma yetkisine sahip orman muhafaza memurları tarafından korunmalıdır.

Ormanların korunmasına ilişkin 6831 Sayılı Kanunda belirtilen "orman memuru" kavramı netleştirilmelidir. Ormanların korunması özel eğitim almış ve konusunda uzmanlaşmış birimler tarafından yapılmalıdır. Çünkü gelişmiş ülkelerde ormanlar eğitilmiş özel birimler tarafından korunmaktadır. Ormanlar taşıdığı değer ve önem açısından özel korumaya tabi tutulması gereken doğal kaynaklardır.

Konuyla ilgili olarak aşağıdaki öneriler getirilmiştir:

- Orman Muhafaza Memurları sayısı artırılarak memur başına düşen çalışma sahası küçültülmelidir,
- Orman Muhafaza Memurlarının özlük hakları görevlerini yerine getirmeleri için teşvik edici olmalıdır,
- Orman Muhafaza Memurlarının suç takiplerinde silah kullanmaları, polis ve jandarma ile aynı yetkileri içerecek şekilde düzenlenmelidir,
- Orman Muhafaza Memurları için en az iki yıllık Meslek Yüksek Okulu açılmalı ve bu okullarda branşlaşmaya gidilerek eğitim verilmelidir,
- Görev ve sorumluluklarının düzenlendiği yönetmelik branşlaşmalara göre yeniden hazırlanmalıdır.

²³ 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu md 20

KAYNAKLAR

- ANONİM, 1958: 6831 Sayılı Orman Kanunu Hususi Nushası, Türkiye Ormanlılar Cemiyeti Yayını, Ankara.
- ANONİM, 1962: Yürürlükte Bulunan Orman ve Ormanlılıkla İlgili Mevzuat, T.C. Tarım Bakanlığı, OGM. Yayınları, Sıra No. 347, Seri No; 103, Güven Matbaası, Ankara.
- ARAS, C., 2002: Açıklamalı- İctihatlı Orman Kanunu, Adil Yayınevi, ISBN 975-6449-40-7, Ankara.
- AYGEN, D., 2000: Gereççeli- Açıklamalı- İctihatlı Orman Kanunu, Yetkin Basımevi, ISBN 975-464-143-9, Ankara.
- DEMİRALP, T., 1998: Uygulamada Ormanlarla İlgili Kadastro- Kadastro ve Ceza Davaları, Alfa Yayıncılık, ISBN 975-8052-11X, İstanbul.
- GÖZÜBÜYÜK, Ş.; TAN, T., 1998: İdare Hukuku Cilt 1, Turhan Kitabevi, ISBN 975 7425 70 2, Ankara.
- KABAN, M.; AŞANER, H.; GÜVEN, Ö.; YALVAÇ, G., 2001: 1996-2001 Yargıtay Ceza Genel Kurulu Kararları, Adalet Yayınevi, ISBN 975 7926 60 4, Ankara.
- KIZILAY, E., 1973: Orman Suçları ve Takibi, Eko Matbaası, İstanbul.
- KUTLUK, H., 1945: Tarihi Vesikalar 1.Cilt, Osmanbey Matbaası, İstanbul.
- KUTLUK, H., 1945: Tarihi Vesikalar 2.Cilt, Osmanbey Matbaası, İstanbul
- MALKOÇ, İ.; GÜLER, M., 1993: Ceza Ve Yargılamada Temel Yasalar, Feryal Matbaacılık, Ankara.
- MESTAV, M., 2001: Açıklamalı- İctihatlı Orman Kanunu ve İlgili Mevzuat, Yayın Matbaacılık, ISBN 975 975664-0-4, Ankara.
- PINAR, İ., 2001: Polis Mevzuatı, Seçkin Yayınevi, Ankara
- POLATCAN, İ., 2001: Jandarma İdari ve Adli Kolluk Rehberi, Seçkin Yayınevi, Ankara
- SINMAZ, B.; KARATAŞ, İ., 1987: Açıklamalı- İctihatlı Orman Kanunu, Yetkin Basımevi, Ankara.
- TALU, O., 1944: Orman Hükümleri, İncelemdaroğlu Matbaa, Zonguldak
- UYGUN, M., 1997: Yargıtay Ceza Genel Kurulu Kararları 1992-1996, Adalet Yayınevi, Ankara.